

SPECIÁL z HISTORIE č.3

Bílého Újezda, Hrošky, Mastů a Roudného

Pro zájemce o historii naší sloučené obce.

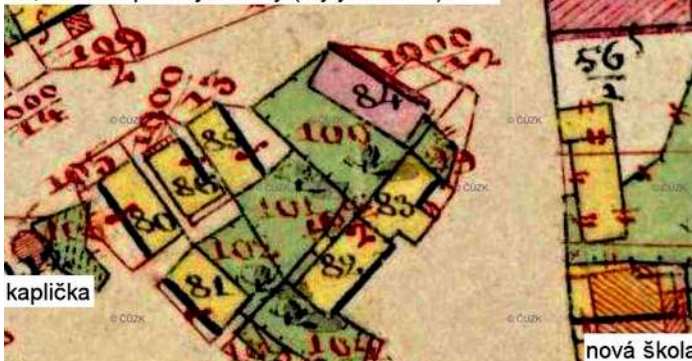
Obsah:

- * Hroška - kovárny
- * Mastý - mlýn
- * Bílý Újezd - čp.2
- * Roudné - zbořené domy

HROŠKA - kovárny asi od r. 1770

Nejstarší kovárna v Hrošce je v matrikách zapsána po roce 1770 v čp. 53, tehdy dům dostal první čp.12. Podle mapy z roku 1940 se jednalo o kamenný dům, který byl asi ve stejném místě jako dnes, ale spíše kolmo k cestě z BÚ do Trnova. Vchod byl směrem k BÚ. Kovářem byl pravděpodobně Jiří KOSEK, který zemřel nebo nemohl práci vykonávat. Přistěhoval se tedy jiný kovář, František ŠAFRÁNEK s manželkou Kateřinou. Odkud pocházeli není známo. Jejich syn Jan Šafránek se oženil v roce 1783 s Kateřinou, dcerou Jiřího Koska. Jan Šafránek, kovář, ale již v roce 1787 zemřel na cholera, 30 let.

Hroška- střed obce. Kovárna čp.53 je na stp 84 (růžová-kamenná stavba). Domy na stp 80, 81, 82, 85 a 86 později zanikly (byly dřevěné).

Nejméně v roce 1790 jej jako kovář nahradil Jan Hartman s manželkou Barborou. V domě jim zemřela dcera Barbora a narodila se dcera Anna.

V roce 1791 se vdova Kateřina Šafránková 32 let, provdala podruhé, za kováře Jana NOVÁKA 30 let, z Habrové. Poslední dcera se jim v domě narodila v roce 1800. Potom se odstěhovali.

Novým kovářem se stal Jan ŠABATA z Třebešova 28, s manželkou Kateřinou roz. Jarkovskou z Houdkovic. V roce 1810 až 1823 se jim narodili 4 synové. V roce 1854 hospodyně zemřela. Vdovec Jan Šabata se oženil podruhé, s Alžbětou roz. Řízkovou z Houdkovic. Do roku 1835 se jim narodily další 4 děti. Kovář Jan Šabata zemřel v roce 1847, 58,5 let. Jejich syn Václav Šabata nar. 1829 později převzal hospodářství, ale již byl zapisován jako domkář.

Kdo v následujících téměř 30-ti letech v kovárně pracoval nelze z matrik zjistit. Až v roce 1876 byl v matrikách zapsán jako kovář z čp. 53 Jan KOPECKÝ, původem z Farářství 9 (HK). Předtím jako kovář pracoval na Skalce čp. 1. V Hrošce jako kovář pracoval nejdříve v r.1875 v čp. 96. Tam byla druhá kovárna. V roce 1876 ale již žil a pracoval v Hr 53. Poslední zápis o něm je z roku 1882. Potom se rodina odstěhovala a kovárna zanikla.

Druhá kovárna v Hrošce vznikla v novém domě čp. 96. Dům byl postaven podél cesty z Hrošky do BÚ, naproti odbočce do dvora Ostrov, pravděpodobně postaven kolem roku 1839. Jako první obyvatelé jsou v matrikách uvedeni Josef HLAVSA nar. 1805, původem z Hrošky 29, s manželkou Annou roz. Peregrinovou z Kvasin. V zápise o jejich svatbě roku 1838 je Josef Hlavsa uveden jako kovář z Bílého Újezdu čp. 20. Mohl se tam učit řemeslo nebo již pomáhat. Od r. 1839 až 1851 se Hlavsovým v Hr 96 narodilo 5 dětí. Není známo kdy a kam se rodina odstěhovala.

Dalším kovářem v Hrošce čp. 96 se stal František Křepela nar. 1826, původem z Podbřezí 22. V roce 1862 byl při svatbě zapsán jako kovář z Hrošky 96. Oddán byl s Marií Valáškovou z Chlumce, nar. 1824 asi. Měla již dvě nemanželské dcery, které František Křepela po svatbě uznal za vlastní. Dcera Barbora se narodila v r. 1859, v bývalé kovárně v Mastech 4. Starší dcera Františka později převzala hospodářství.

Kovář Fr. Křepela zemřel v r. 1874, 48 let. Vdova Marie Křepelová žila v kovárně až do své smrti, v r. 1890 jí bylo 66 let.

V r. 1866 v Hr 96 pracoval jako kovář Antonín KUDERA, syn kováře z Hronova. Jeho manželka byla Anna roz. Hrušková ze Solnice. V kovárně se jim narodil koncem roku 1866 syn Josef.

Na krátkou dobu v této kovárně pracoval kovář Jan KOPECKÝ, původem z Farářství 9, HK. Podle matrik byl v roce 1869 kovářem na Skalce čp. 1. V r. 1875 byl již v Hrošce 96, zemřela jim tam šestiletá dcera Anna a narodil se syn Antonín. V dalším roce již byl v kovárně v čp. 53 Hroška.

Není známo, od kdy v kovárně pracoval kovář Josef MRÁZEK nar. 1863 ve Vojenicích. V roce 1878 se jako místní kovář žení s Františkou r. Křepelovou nar. asi 1858, dcerou kováře Františka Křepely. Do roku 1895 se jim narodilo 6 dětí. V Hrošce zřejmě zůstala jen dcera Marie nar. 1882, která se v r. 1903 provdala za Jana Šmídu, zedníka z Hrošky 48. V r. 1898 hospodyně Františka Mrázková zemřela na zápal plic, bylo jí 41,5 let. Vdovec a kovář se v r. 1903 oženil znovu, s Kateřinou r. Novákovou z Hr čp. 54. V r. 1904 se jim narodila dcera Růžena, která převzala kovárnu i hospodářství. Kovář Josef Mrázek zemřel v r 1919 ve věku 65,5 let.

Poslední známý kovář v Hr 96 byl František HLAVSA nar. 1898, syn rolníka z Hr 33. V r. 1922 se oženil s Růženou r. Mrázkovou, dcerou kováře z Hrošky 96. Další data o této rodině již nejsou veřejně přístupná.

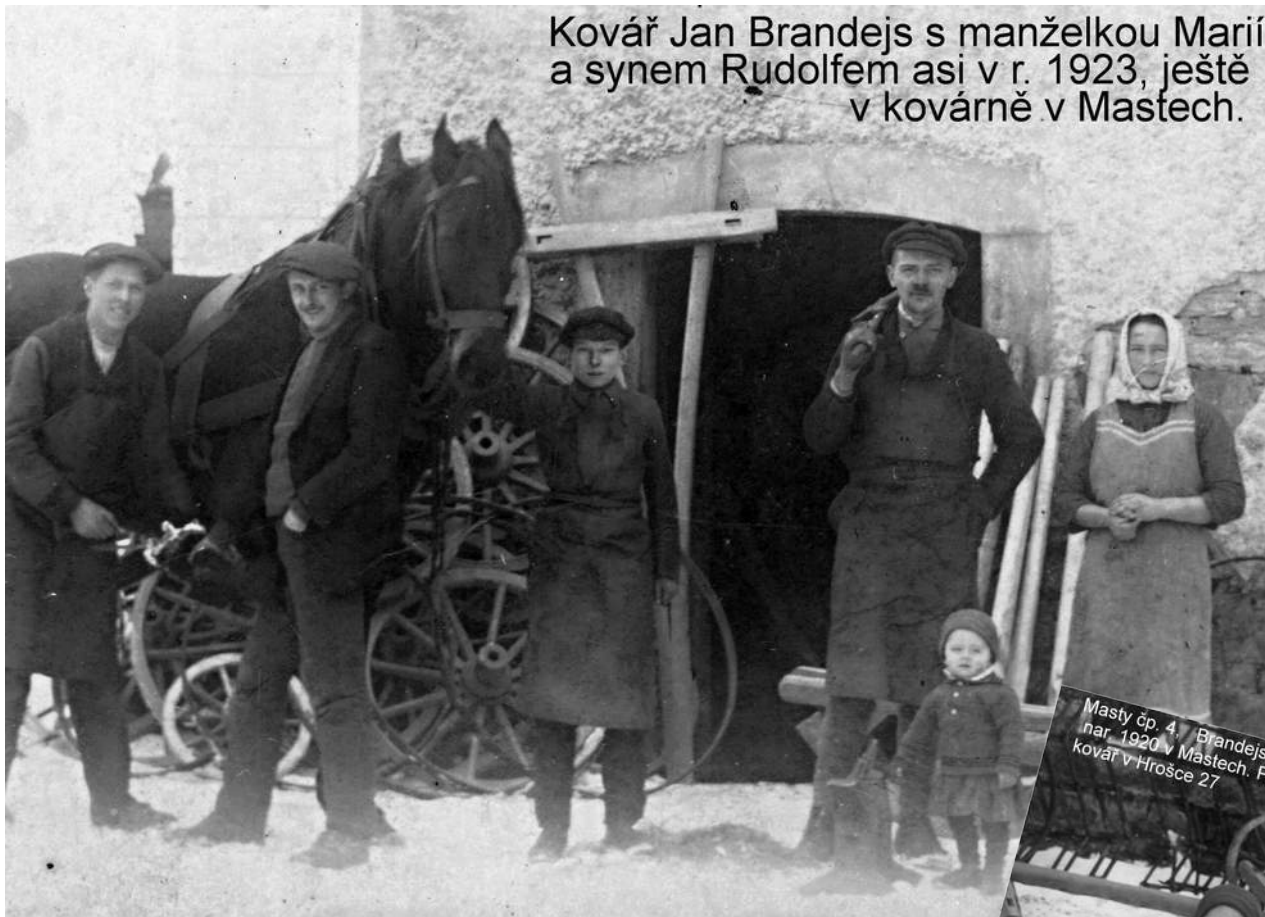
Třetí kovárna v Hrošce vznikla v domě čp. 37. Dům pravděpodobně koupili

manželé Josef Horák nar. 1894, z Hrošky 12, který se v r. 1901 oženil s Marií r. Burketovou nar. 1880, z Houdkovic. Josef Horák ale během I.SV zemřel. V r. 1918 se vdova Marie Horáková, 37 let, provdala za Antonína DUSILA nar. 1885, syna kováře z Ještětic. V r. 1918 se jim narodil syn Josef, který později převzal hospodářství. Kovárna byla postavena před domem, u cesty.

Čtvrtá kovárna byla v nově postaveném domě, směrem k BÚ. Dům dostal uvolněné čp. 27, ze zbořeného domu. Byl postaven v roce 1926. Zřejmě ho postavil kovář Jan BRANDEJS nar. 1894 ve Voděradech a jeho manželka Marie roz. Novotná nar. 1895 v Trnově. Předtím žili a pracovali v kovárně Masty čp. 4, kde zastoupili zemřelého kováře. Tam se jim také narodil v r. 1920 syn Rudolf Brandejs. Později se oženil s Jiřinou roz. Koskovou z Hrošky 36. Žili v Hrošce 27, děti neměli.

Kovář Jan Brandejs s manželkou Marií a synem Rudolfem asi v r. 1923, ještě v kovárně v Mastech.

Masty čp. 4. Brandejs Rudolf, nar. 1920 v Mastech. Později kovář v Hrošce 27

Masty čp.1 mlýn

Masty čp.1 mlýn- první čp také 1

Z historie: Tam kde později v Mastech stál mlýn, v minulosti býval ovčín. U něj byl asi 15 ha rybník. Vše patřilo pod místní tvrz. Kdy byl mlýn postaven není známo. Jako většina mlýnů byl panský, ale asi v 18 století, mlýn, jako další mlýny, majitelé prodali. Komu to není také známo. Náhon k mlýnu byl od splavu u Roudného, po okraji louky u Zlatého potoka až k mlýnu a poté přes obec zpět do Zlatého potoka. U mlýna byla také pila, její provoz byl zastaven v roce 1948, v roce 1950 musel zastavit provoz i mlýn.

Podle mapy z roku 1840 byl mlýn větší kamenná budova u které, při pohledu zpředu, byl vpravo mlýnský náhon, nad kterým byla postavena menší dřevěná stavba. Mlýnský náhon byl ze Zlatého potoka, od splavu v Roudném. Za mlýnem vedl přes Masty zpět ke Zlatému potoku. U mlýna není přes náhon vyznačen žádný most. Na obrázku asi z roku 1900 je po levé straně mlýna

Masty čp. 1. Mapa z roku 1840, doplněná o stavební změny asi do r.1900 - červeně šrafované. Žluté jsou dřevěná stavby. Je vidět mlýnská náhon i původní cesta přes Masty, vedoucí kolem mlýna.

jednopatrová dřevěná budova, ta na mapě není. K mlýnu již v r. 1840, tak jako dnes, patřili i další hospodářské budovy, postavené v jeho blízkosti.

Podle matrik byl v r. 1771 zřejmě mlynářem Jan Ridl s manželkou Annou. Na výměnek se odstěhoval do domu čp. 21 nové (16 staré) a mlýn prodal. Po smrti manželky Anny v r. 1804, 85 let, předal Aisnerovým i dům čp. 21. V roce 1773, byl Jan AISNER nar asi 1755, mlynář mastecký, oddán s Annou, dcerou Filipa Ehla z Vísky. V roce 1774 se jim v Mastech 1 narodil syn František. Nejméně od r. 1804 již Aisnerovi hospodařili v Mastech čp. 21, kde oba i zemřeli.

V seznamu ke změně čísel popisných je k 1.1.1805 jako vlastník mlýna uveden KILLAR Václav. Další záznam v matrikách je z r. 1806, kdy se tam mlynáři Josefu ŠEFELÍNOVI a Anně roz. Ehlové z Rychnova, narodila dcera Josefa. Dalším mlynářem byl František ERBEN s manželkou Alžbětou, kterým se zde narodily v letech 1811 až 1814 tři děti: Jan nar. 1811, Marie nar. 1812 +, Anna nar. 1814. V roce 1815 Erbenovi mlýn prodali za 11.600 zlatých Toberným z Orlického Záhoří (Kunštátu). Kdy a kde zemřel mlynář s manželkou není známo.

V roce 1815 se v Mastech stal mlynářem František TOBERNÝ s manželkou Marií (někdy Magdalenou) Prauz z Rychnova. Jejich nejstarší syn Antonín byl narozen r. 1812 v Dolní Rokytnici čp. 36. V Mastech se jim narodil syn František nar. 1817, dcera Anna nar. 1820 (zemřela 1821) a syn Josef nar. 1823. Mlynář František Toberný zemřel r. 1839, 52 let. Další mlynář, syn Antonín Toberný nar. 1812, se asi v roce 1842 oženil s Marií, dcerou Antonína Rudra, mlynáře z Ratibořic. Jde o Mančinku, známou z knihy Babička, Boženy Němcové. Barunka za ní jezdila do mlýna na návštěvy. Toberným se asi v r. 1843 narodila

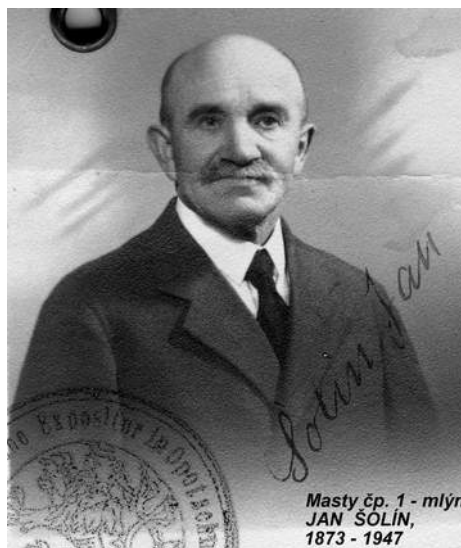
dcera Vilemína, zemřela v r. 1859 Mastech jako 16-ti letá. V roce 1845 se narodil syn Antonín, stal se z něho vojenský doktor c. k. námořnictva. Syn Ferdinand nar. 1847 – zemřel po necelých 6-ti měsících. Poslední se narodil r.1854 Vincenc, byl profesorem na gymnasiu. Marie Toberná zemřela v lednu 1871 ve věku 55 let – utopila se v náhonu, jak je uvedeno v matrice. Podle druhé verze, mlynář, 11 let udržoval poměr s mladou ženou ze sousedství, proto se oběsila. Vhozením těla do náhonu byla sebevražda maskována. Vdovec a mlynář Antonín Toberný 59 let, se v listopadu 1871 znovu oženil, s Marií roz. Hynkovou 25 let, z Ještětic 13. Pravděpodobně spolu žádné děti už neměli. Mlynář v r. 1884 zemřel ve věku 72 let. Vdova Marie Toberná se ještě v r. 1884 znovu provdala, za Václava Čančaru 48 let, rolníka z Provozu 31. Odstěhovala se k němu a mlýn pronajímala.

První známý nájemce byl Jan Felcman nar. 1841, z Mastů 9, s manželkou Marií roz. Votroubkovou z Mastů 13. V srpnu 1885 se jim ve mlýně narodila dcera Františka. V r. 1886 se z mlýna provdala mlynářova dcera z prvního manželství, Alžběta Felcmanová, za Josefa Votroubka ze Spáleníště. Jako podruzi (nájemníci) ve mlýně žila i rodina Jana Zemana z Křivic 26 a Anny r. Kovářové z Polomu 1. V letech 1887 až 1893 se jim ve mlýně narodily tři děti. Z nich dva synové zemřeli jako děti, dcera Marie nar. 1893, se v roce 1915 v Opočně provdala za Josefa Kačírka.

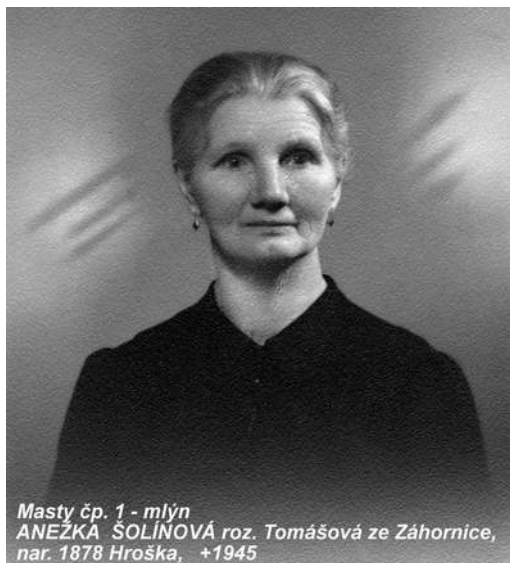
Asi v roce 1898 se dalším majitelem mlýna stal Josef KREJČÍ, nar. 1865, syn mlynáře z mlýna čp. 31 v Hlinném s manželkou Františkou r. Říčařovou nar. 1876, z Byzhradce. Byli oddáni v r. 1898. Ve mlýně se jim narodily děti: Ludmila nar. 1899, Josef nar. 1901 a František nar. 1910. Mlynářka Františka Krejčí v červnu 1912 zemřela, v nedožitých 36-ti letech. Mlýn pak koupili Šolínovy a rodina Krejčích bydlela v domku čp. 31, který je postaven u mlýna.

Jan Šolín se narodil v r. 1873 v Houdkovicích 58. Celá rodina několik let žila v Hrošce č. 29. Jan Šolín (1873-1947) zřejmě pracoval v mlýně Masty ještě když jej vlastnila rodina Krejčích, protože při svatbě v r. 1900, byl zapsán jako dílovedoucí mlýna. Jeho manželka byla Anežka r. Tomášová (1878-1945), ze Záhornice 28. Syn Josef se narodil r. 1903, ještě v Hrošce 29. Syn Jan nar. 1909, zemřel 1939.

Dcera Marie se narodila v roce 1917 v Mastech. Mlýn převzal nejstarší syn Josef Šolín, který se již jako mlynář v roce 1924 oženil s Annou r. Červinkovou, nar. 1900, z Hrošky čp. 1. Josef Šolín zemřel již v r. 1930, 27 let. Jejich dcera Marie r. Šolínová se provdala za prof. Dr. Františka PECHA.

Masty čp. 1 - mlýn
JAN ŠOLÍN,
1873 - 1947

Masty čp. 1 - mlýn
ANEŽKA ŠOLÍNOVÁ roz. Tomášová ze Záhornice,
nar. 1878 Hroška, +1945

BÍLÝ ÚJEZD čp. 2 – do roku 1805 také čp. 2

Dům čp. 2 v Bílém Újezdu dosud stojí vpravo podél silnice z Dobrušky do Rychnova n. Kn. Podle mapy byl již v r. 1840 kamenný. Na dvůr domu bylo možno vjet z křižovatky před domem. Pak bylo možné dvorem projet dál, k místní cestě a vrátil se zpět na silnici. Od vjezdu do dvora vpravo, stála velká dřevěná stodola a kůlny. Ty v roce 1852 shořely a byly postaveny nové, asi v dnešní podobě.

Podle Kroniky p. Jiráska byla v obytném domě, u silnice, hospoda, obchod a byt majitele. V patře domu byl velký sál, kde se hrálo i ochotnické divadlo. Od vjezdu vpravo byl masný krám, kůlna, konírna a chlév. Dům byl postaven asi v polovině 12. století a byla to jedna z nejstarších krčem v královéhradeckém kraji. Z majitelů, které uvádí je v matrikách po r. 1771 uvedena pouze rodina Císařova, která

hospodu vlastnila v letech 1731 až 1765. Josef a Terezie Císařovi si v B. Újezdu postavili dům čp. 55 a odstěhovali se tam. Hospodu koupil v r. 1765 Mikuláš Novák. V kronice je uvedeno, že se jednalo o pivní a pální šenk, krám řeznický a rolní zahradu.

Podle matrik byl Mikuláš Novák narozen asi r. 1734, jeho manželka byla Alžběta. Z jejich dětí syn František nar. 1863 převzal hospodářství, starší dcera Alžběta se v r. 1777 provdala za Jana Macháně z BÚ 35, dcera Veronika byla v r. 1787 oddána s Josefem Macháněm z BÚ 19. Syn Ignác se odstěhoval do Ještětic, k manželce Alžbětě. Kdy a kde zemřela hospodyně Alžběta Nováková není známo, ale v r. 1785 se vdovec Mikuláš Novák, 51 let, oženil s Marií r. Látrovou z Netřeby. Z jejich tří dětí se dospělosti dožila pouze dcera Anna nar. 1790, která se provdala za vdovce Jana Klapala z BÚ 22. Šenkýř Mikuláš Novák zemřel v r. 1799, 74 let a jeho manželka, vdova Marie Nováková zemřela v r. 1812, 64 let.

Jako podruzi v BÚ 2 žila rodina Jana Macháně a Alžběty roz. Novákové. V letech 1779 až 1792 se jim narodilo celkem 6 dětí ale pak se hned odstěhovali do BÚ 35. Byly to Magdalena nar. 1779, Jan nar. 1781, Václav nar. 1783, Franc nar. 1786, Josef nar. 1787, Anna nar. 1792. Pouze Magdalena se narodila v BÚ 26 nové, ostatní děti se narodily v BÚ 2.

Hospodu i hospodářství převzal r.1798 syn Franc Novák nar. 1763 s manželkou Marií roz. Doiwa. V letech 1800 až 1816 se jim narodilo celkem devět dětí. Z nich se nic dalšího neví o nejstarší dceři Terezii nar. 1800. Další čtyři děti zemřely do 9-ti let života. Syn František nar. 1803, převzal hospodářství i hospodu. Dcera Anna nar. 1805, v roce se 1826, 21 let, provdala za Antona Hanuše 22 let, z Dobrého. Dcera Barbora nar. 1811, v roce 1844, 33 let, se provdala za Františka Dolka 40 let, z BÚ 51, žili v BÚ 51. Syn Václav nar. 1813, v roce 1840, 26 let, se jako vysloužilý voják oženil s Františkou r. Novotnou 25 let, z Újezdu čp. 28. Šenkýř a hospodář Franc Novák zemřel v r. 1828, 65 let, jako výměnkář. Jeho manželka zemřela v r. 1830, 50 let, výměnkářka.

Posledním šenkýřem z rodu Novákových se stal František Novák nar. 1803, který v r. 1825 převzal od otce hospodu i hospodářství. V roce 1826, již jako šenkýř, 23 let, se oženil s Kateřinou roz. Kubíčkovou z BÚ 20, dcerou kováře France Kubíčka. První se jim narodila v r. 1826 dvojčata. Obě dcery krátce po narození zemřely. Další dcera Anna se narodila v r. 1828, víc není známo, stejně jako u dcery Marie nar. 1830 a Kateřiny nar. 1834. To byl její otec naposledy zapsán jako šenkýř a zahradník. Když se v r. 1836 narodil syn František a v prosinci 1843 dcera Františka (zemřela jako dítě), byl jejich otec již zapsán jen jako zahradník. Tedy asi od r. 1835 nebyl František Novák šenkýř, ale v BÚ 2 bydleli až do konce roku 1843. *Podle Kroniky v r. 1843 koupili Novákovi domek v Kvasinách a hospodu prodali. Hospodářství i hospodu v BÚ 2 v r. 1843 v dražbě prodali Antonínu Kleerovi, mistru zednickému z Rychnova. V květnu ji koupil Filip Krupka z Doudleb a ten ji za několik měsíců prodal na splátky Michlovým.*

Výše uvedený František Novák nar. 1836, se v roce 1858, 25 let, čeledín, oženil s Barborou roz. Lenfendovou 23 let, z Brocné 12. Otec ženicha, Franc Novák byl zapsán jako zahradník v Kvasinách 31, kde Novákovi žili.

Novákovi z BÚ 2 se odstěhovali z Bílého Újezdu, ale další synové Novákových v Bílém Újezdu žili dál, hlavně v podnájmech. Poslední z tohoto rodu byli potomci Václava Nováka nar. 1803, kteří žili v BÚ 44.

Novákovi tedy asi od r. 1835 hospodu pronajímali – dávali do pachtu. Z matrik je známý pachtýř Pavel Čižinský s manželkou Annou roz. Kubiasovou. Oba pocházeli z Vamberka, v BÚ 2 jim r. 1840 zemřela desetiletá dcera Barbora. V r. 1840 se jim zde narodila dcera, také pojmenovaná Barbora.

Další nájemce je známý z roku 1845, kdy v říjnu 1845 v hospodě zemřela 3,5 letá Žofie, dcera Antonína Radeckého, pachtýře újezdecké hospody. Antonín Radecký zemřel již předtím, v březnu 1845, 39,5 roku, na faře v BÚ 1.

Další pachtýř byl František Michl s manželkou Dorotou, kterým se v dubnu 1850 v BÚ 2 narodila dcera Františka. Otec je psaný jako šenkýř v BÚ 2 a přitom podle Kroniky (a tím i Katastru nemovitostí) hospodu koupil až 5. 9.1850.

Rodina Michlových se do Bílého Újezda přistěhovala z Hlinného čp. 40. František Michl, řezník, se v roce 1827, 26 let, oženil s Dorotou, dcerou Josefa Beka, mlynáře z mlýna Vitenčov 1. Žili v Hlinném 40, kde se jim narodilo devět dětí. Desátá se narodila Františka v dubnu 1850, již v BÚ 2. *Michlovi byli majitelé hospodářství i hospody od 5.9.1850. V říjnu 1850 jim shořela stodola, chlévy i kůlna. V r. 1851 Jan Císař, mistr zednický, postavil novou stodolu, chlévy i masný krám. Z dětí Michlových nejméně tři děti zemřely v dětském věku. Nejdéle z nich žila Kristina, 11 let, která zemřela v r. 1857 v BÚ 2. Nejstarší syn František nar. 1828 zemřel krátce po narození.*

Další syn Josef se narodil v roce 1829 a později převzal hospodářství. Syn Ferdinand nar. 1831 zemřel v r. 1864 v Budapešti. Marie se narodila v r. 1834 a v r. 1859 se provdala za Josefa Dostála z Mastů 15. Syn František se narodil v r. 1836. Poprvé se oženil v r. 1867 s Annou Šitinovou z Mastů 32. V r. 1885, se jako vdovec oženil s vdovou Marií Dostálovou z Mastů 34 (rozená Hlavsová z BÚ 12). Syn Karel se narodil v r. 1839, víc o něm není známo, stejně tak jako o Anně nar. 1841. V r. 1843 a 1846 se narodily Kristiny, ta druhá zemřela v BÚ 2 v roce 1857. Poslední dcera Františka se narodila v r. 1850 a v r. 1872 se provdala za Jana Marka, syna mlynáře z Kounova čp. 25. Hospodář František Michl zemřel v roce 1879, 78 let a jeho manželka Dorota Michlová zemřela v r. 1880, 73 let.

Nový hospodář Josef Michl nar. 1829, hospodský z BU 2, se v r. 1863 oženil s Mathildou roz. Langrovou z Dobrého 86 a převzali hospodářství v BÚ 2. Ona byla dcerou Alexandra Langra, mlynáře z Dobrého 86. Přesto že *podle Kroniky Josef Michl zrušil v r. 1880 hospodu i krám potravinářský a masný*, není v záznamech v matrikách zapsán jako hostinský (mimo svatbu v r. 1863) a jako kupec je zapsán jednou v r. 1876. Je zapisován jako zahradník nebo rolník. Michlovým se v BÚ 2 narodily tři děti. Nejstarší syn František nar. 1867 později převzal hospodářství. Dcera Emílie nar. 1870, se v roce 1899 provdala za Cyrilla Vaníčka, krejčího v Opočně 66. Vaníček se narodil v r. 1875 v BÚ 31. V Opočně (podle Kroniky), měl prvotřídní pánský krejčovský salon. Jako třetí se v r. 1876 narodil syn Josef, zemřel v 5-ti měsících. Hospodyně Mathilda Michlová v roce 1876 zemřela po těžkém porodu. Bylo jí 32 let. Vdovec Josef Michl, 48 let, se v roce 1877 oženil podruhé, s Marií roz. Langrovou 26 let, sestrou jeho zemřelé manželky. Údajně proto, aby k dětem druhá manželka nebyla cizí macechou. Michlovi už další děti neměli. Hospodář Josef Michl zemřel v roce 1897, 68 let a jeho manželka Marie zemřela v r. 1889, 38,5 roku, na zápal plic.

Dalším hospodářem se stal František Michl nar. 1867, který se v roce 1893, 25 let, oženil s Marií roz. Moravcovou 24 let, z Ještětic čp. 9. Převzali hospodářství v BÚ 2, kde se jim narodily čtyři děti. První dcera Božena nar. 1893, zemřela v r. 1904, 10,5 roku. V r. 1899 se narodil jediný syn Josef, který později převzal hospodářství. Jako třetí se narodila Marie v r. 1907. Ve svých 25-ti letech, v roce 1932, se provdala za rolníka Františka Štefanidese z Dobrého 51. Poslední se narodila Anna v r. 1910, žila dva roky. Hospodář František Michl zemřel v r. 1944, vdova Marie Michlová zemřela v r. 1960 v Opočně, 92,5 roku.

Posledním hospodářem z rodu Michlových se stal syn Josef Michl nar. 1899, rolník, který se v r. 1925, 26 let, oženil s Annou roz. Křepelovou nar. 1904, 21 let, z Podbřezí 70. Narodila se jim dcera Jarmila.

Podle sčítání obyvatel v únoru r. 1921 v BÚ 2, kromě rodiny Michlových, žili a pracovali:

- Barbora Moravcová nar. 1827 v Lipovce, tchýně, vdova. Žila v BÚ od r. 1895.
- Marie Koblášová nar. 1906 v Kamenici, neť, v BÚ od r. 1920
- Karel Ehl nar. 1889 Svinné, čeledín, kočí od r. 1920
- Anna Kopecká nar. 1899 Podbřezí, služka od r. 1921
- Božena Ježková nar. 1902 BÚ, služka, pocházela z BÚ 4

Bílý Újezd čp. 2, Michlovi

Osada R O U D N Ě : Z b o ř e n é d o m y čp. 2 a 7

Osada Roudné měla do roku 1805 celkem 29 domů. Při novém přidělování čísel popisných k 1.1.1805 ale byly z Roudného tři domy vyjmuty a pro matriky byla vytvořena nová osada Vitenčov. Patřil do ní mlýn Vitenčov, dnešní dům čp. 38 a dům, který byl zbořený. Roudné tedy mělo v roce 1805 26 čísel popisných, postupně pak byly postaveny domy další. Z domů existujících v osadě Roudné v letech 1800 až 1900 se do dnešního dne nedochovaly:

Dům čp. 2 (první čp. bylo 1):

Dům byl dřevěný a stál asi 10m vlevo od silnice z Bílého Újezdu, vedle domu čp. 1 (dnes zahrada). Po roce 1771 v domě bydleli Pavlovi.

Jiří Pavel v r. 1775 zemřel a tři roky po něm zemřel i jejich syn Jan, 25 let. Jeho dcera Dorota se v r. 1785 provdala za Jiřího Paštiku z Hrošky. V roce 1787 vdova Pavlová dům

prodala Josefu Vaničkovi, tkalci. Vaniček se v lednu 1788 oženil s Annou r. Křepelovou z Lukavice. Z jejich 6-ti dětí se dcera Kateřina nar. 1789 provdala za vdovce Herzana do Živiny. Podle matrik nejdéle v domě žil syn František Vaniček, který tam zemřel v r. 1860, 62,5 let, jako podruh. V letech nejméně od 1861 do 1871 v domě žila jako podruzi rodina Stríbrných, kteří se do Roudného přistěhovali. Podle Kroniky koncem r. 1873 Vaničkovi (neuvedeno kteří) prodali hospodářství Kárníkovým. To byli také přistěhovalci, Jan Kárník pocházel z Bohdašína a jeho manželka Marie r. Machová, byla z Ohnišova. Kárníkoví v r. 1881 koupili i dům Roudné čp. 1 a odstěhovali se tam. V dalším roce hospodářství prodali sestrám Pátkovým z Roudného 8. V domě pak roku 1883 zemřela chalupnice a vdova Barbora Hartmanová, roz. Pátková. Její podíl koupila její sestra Anna provdaná Smolová. Manželé Ignác a Anna Smolovi pak žili v R2, do r. 1892, kdy Anna Smolová zemřela. Vdovec Ignác Smola se ještě v r. 1892 oženil znovu, s vdovou Marií Paštikovou z Roudného 27. Její dcera Božena Paštiková, se v r. 1896 provdala za Františka Cvejna, chalupníka z Mastů 16. Později byl psaný jako obuvník. Cvejnovi žili v R2 do roku 1905, kdy se přestěhovali do nově postaveného domu Roudné 29. Narodily se jim tam děti: syn František nar. 1897, syn Jan nar. 1899 a dcera Františka nar. 1901, dcera Božena nar. 1904 tam v r. 1905 zemřela. V roce 1921 bydlela vdova Anna Cvejnová r. Felcmanová z Mastů. Žila tam od r. 1910. V roce 1924 byl již dům, podle kroniky, majiteli zbořený.

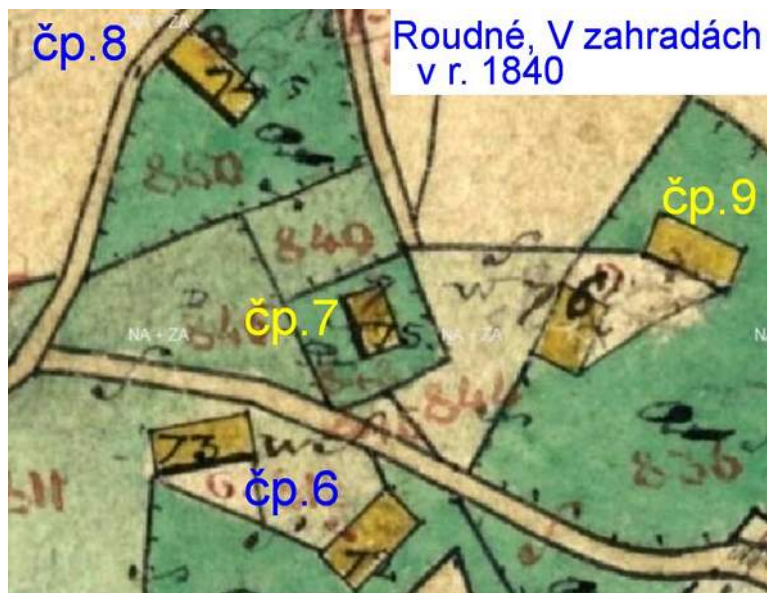
Čp. 2 bylo nyní znovu použito na nový dům na okraji Roudného.

Dům čp. 7 (první čp. 28):

Vzhledem k prvnímu čp. 28 je zřejmé, že dům byl postaven až asi kolem r. 1800. Stál v části osady Roudné, V zahradách, asi uprostřed dnešní zahrady mezi domy čp. 6 a čp. 9 Roudné. Dům byl dřevěný s vchodem k čp. 6. Mezi domy čp.

6 a 7 tehdy vedla cesta-viz mapka. První zápis v matrikách k domu je z roku 1802, kdy se tam narodila Anna, dcera Jana Landsmana z Netřeby a Kateřiny r. Hanušové z Roudného 9. V Kronice p. Jiráskova je uvedeno, že v r.1807 shanďloval Jiří Plíštil svoji chalupu čp. 5 (8 nové) s Janem Landsmanem za nově vystavěné čp. 7. Takže na čp. 7 pak hospodařil Jiří Plíštil až do roku 1848, kdy ve věku 72 let zemřel. V rámci dědického řízení pak čp. 7 dostala jeho vnučka Anna Rygrová. Skutečně pak v roce 1850 bydlel v domě jako

výměník vdovec František Rygr ze Svinného. Jeho manželka Anna r. Plíštilová zemřela v r. 1843 v R8. Anna r. Rygrová se v r. 1850 provdala za Františka Cvejna z Mastů 11, který již byl zapsán jako chalupník z R7. V letech 1851 až 1863 se jim narodilo 6 dětí, z nich syn František nar. 1855 převzal hospodářství. Hospodář František Cvejn zemřel již v r. 1864, 35 let, zápal plic. Zřejmě vdově v hospodářství vypomáhala rodina Jana Cvejna z Mastů 11, krejčího, který se v r. 1866 oženil s Annou r. Felcmanovou z Mastů 9. Žili v R7 nejméně od r. 1866. Narodily se jim tam dvě dcery a syn František, nar. 1855. Syn František Cvejn nar. 1855 se v r. 1877 oženil s Annou roz. Šefcovou z Hlinného. Asi žili mimo Roudné. V R7 se jim dcera Cecílie narodila i zemřela v r. 1878. Dcera Anna se narodila v r. 1881. Pak se všichni Cvejnovi odstěhovali, protože v r. 1882 hospodářství prodali Marii Hanušové z Roudného 9. V květnu 1905 v R7 bydlela její dcera Marie r. Hanušová, která se ve svých 58 letech provdala za vdovce Jana Kárníka z R1. Zřejmě v R7 Kárníkovi žili až do května 1915, kdy tam Marie Kárníková zemřela. Podle Kroniky v červenci 1915 dům i hospodářství koupila Anna Hanušová ale to již byl po smrti i Jan Kárník, který zemřel v červnu 1915. V roce 1921 v R7 bydlela vdova Anna Hanušová, roz. Michlová, se synem Josefem nar. 1895. Ten od matky hospodářství převzal a v r. 1937 dům zbořil.

Pozn. *Další zbořené domy v Roudném budou v příštích vydáních.*

Zpracoval : Vl. Ježek

Tisk: OÚ Bílý Újezd

Hlavní zdroje:

- z internetu- veřejně přístupné údaje z matrik za období cca 1770 až 1935, uložených ve Stát.archivu Zámorsk
- kopie map z I.vojenského mapování cca 1770 a mapy z let 1840 až cca 1900, <https://ags.cuzk.cz>
- z fotoarchivu Obecního úřadu Bílý Újezd-skeny fotografií zapůjčených spoluobčany
- další případné zdroje uvedené v textu

Distribuce: kancelář OÚ, knihovna v Bílém Újezdě, obchod Bílý Újezd a Hroška Za případné doplňující informace budeme rádi.

Děkujeme občanům za zapůjčení fotografií pro archiv OÚ.